

Posudek diplomové práce

ZUZANY JASANSKÉ

SROVNÁNÍ ITALSKÉHO ORIGINÁLU A ČESKÉHO PŘEKLADU VĚČNÉHO
PEKELNÉHO ŽALÁŘE,

Ústav románských studií FFUK

Zuzana Jasanská si zvolila téma z oblasti tzv. italoslavistiky, což je nepochybně velmi dobrá volba: srovnání nabádavé prózy italského jezuita Giovanniho Battisty Manniho *La prigione eterna dell'Inferno* a její české adaptace z pera Václava Matěje Šteyera. Práce má tedy komparativní ráz a obecně se týká problematiky překladu v barokním období.

Úvodem diplomantka představuje obě osobnosti, jimž hodlá věnovat pozornost, a spolu s nimi ještě španělského jezuitu Juana Eusebia Nieremberga, z něhož Manniho text čerpal (od vydání z r. 1670).

V druhé kapitole pak zasazuje pekelnou tematiku do širšího kontextu spisů o tzv. čtyřech posledních věcech člověka. Vzhledem k tomu, že tato „traktátová“ literatura využívá často jednak starší tradice *exemplar* a jednak postupů kazatelské prózy, věnuje poznámku i těmto specifickým žánrovým oblastem.

V těchto kapitolách se diplomantka opírá zejména o studii Aleny Wildové Tosi, která doprovází novodobé vydání Šteyerova textu a je prozatím nejobsažnějším příspěvkem ke vztahu Manni-Šteyer.

Je to samozřejmě přirozené východisko, další kapitoly předkládané práce jsou pak právě pokusem o rozpracování této problematiky.

Ve třetí kapitole diplomantka přistupuje ke srovnání obou textů z hlediska jejich výkladové struktury. Konstatuje, že Šteyer použil Manniho víceméně jako osnovu, již systematicky amplifikoval (exemplary, kontemplativními partiemi, zaváděním nových citátů). Zdůrazňuje, že oba autoři chtějí navázat přímý kontakt se čtenářem. To přirozeně souvisí s edifikativním zacílením spisu: čtenář má být především varován před hříšným životem. Varování ženám je, zdá se, u Šteyera naléhavější než u Manniho.

Ve 4. kapitole se diplomantka zaměřuje na výstavbu textu v rovině stylu a rétorických prostředků. Poukazuje na značnou artistnost Šteyerova zpracování: na jeho dovednou práci

s figurami a tropy. Kazatelské školení se projevuje apostrofami, řečnickými otázkami, téma samo si říká o hyperbolické výrazy. Rovněž užití lexikální prostředky mají zvýšit naléhavost textu – to platí jak u Manniho, tak u Šteyera, Šteyer se však zjevně jeví jako vynalézavější. Značnou pozornost věnuje diplomantka rozmanitosti syntaktických vzorců, jež tuto promluvu nesou.

Tato kapitola je z analytického hlediska nejpřínosnější, neuškodilo by jí však trochu přehlednější podání (například ve smyslu ostřejšího odlišení slovních figur a tropů).

Pátá kapitola se zabývá užitím exempel, přičemž je zřejmé, že právě zde Šteyer pracoval značně samostatně. Šteyerovy adaptační postupy diplomantka konkrétně analyzuje ve čtvrté podkapitole. I v tomto případě bych si přál trochu rigoróznější metodiku (například ostřejší odlišení adaptací stylistických a motivických a systematictější dodržení principu srovnání obou verzí).

V závěru autorka přiznává Manniho zpracování promyšlenější výstavbu a větší výkladovou koherenci.

Úhrnem:

Přes drobné výhrady k tomu, jak je výklad v některých partiích organizován, oceňuji, že analýzy jsou provedeny velmi důkladně a samostatně a že díky soustředěnému materiálu se autorce podařilo přesvědčivě osvětlit poměr mezi oběma studovanými texty. Práce je napsána kultivovaně a má všechny technické náležitosti. Trochu překvapivé je použití futura v italském resumé (měl by tu být vydán počet z toho, co bylo uděláno, a nikoli formulován projekt toho, co bude uděláno).

Zejména pro věcnou obsažnost práce navrhuji hodnotit ji známkou výborně.

Praha, 13. 6. 2012

doc. PhDr. Jiří Pelán, Ph.D.

vedoucí